

Taqiqot.uz

ANJUMAN | КОНФЕРЕНЦИЯ | CONFERENCES

O'ZBEKISTONDA ILMIY TADQIQOTLAR: DAVRIY ANJUMANLAR

DAVRIYLIGI: 2018 | 2022

TOMAS ALVA EDISON
(1847-1931)

2022
MART
№38

CONFERENCES.UZ

Toshkent shahar, Amir
Temur ko'chasi, pr.1, 2-uy.

+998 97 420 88 81

+998 94 404 00 00

www.taqiqot.uz

www.conferences.uz

**ЎЗБЕКИСТОНДА МИЛЛИЙ
ТАДҚИҚОТЛАР: ДАВРИЙ
АНЖУМАНЛАР:
19-ҚИСМ**

**НАЦИОНАЛЬНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
УЗБЕКИСТАНА: СЕРИЯ
КОНФЕРЕНЦИЙ:
ЧАСТЬ-19**

**NATIONAL RESEARCHES OF
UZBEKISTAN: CONFERENCES
SERIES:
PART-19**

ТОШКЕНТ-2022

УУК 001 (062)
КБК 72я43

“Ўзбекистонда миллий тадқиқотлар: Даврий анжуманлар:” [Тошкент; 2022]

“Ўзбекистонда миллий тадқиқотлар: Даврий анжуманлар:” мавзусидаги республика 38-кўп тармоқли илмий масофавий онлайн конференция материаллари тўплами, 31 март 2022 йил. - Тошкент: «Tadqiqot», 2022. - 10 б.

Ушбу Республика-илмий онлайн даврий анжуманлар Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегиясида кўзда тутилган вазифа - илмий изланиши ютуқларини амалиётга жорий этиш йўли билан фан соҳаларини ривожлантиришга бағишлиланган.

Ушбу Республика илмий анжуманлари таълим соҳасида меҳнат қилиб келаётган профессор - ўқитувчи ва талаба-ўқувчилар томонидан тайёрланган илмий тезислар киритилган бўлиб, унда таълим тизимида илгор замонавий ютуқлар, натижалар, муаммолар, ечимини кутаётган вазифалар ва илм-фан тараққиётининг истиқболдаги режалари таҳтил қилинган конференцияси.

Масъул мухаррир: Файзиев Шохруд Фармонович, ю.ф.д., доцент.

1.Хуқуқий тадқиқотлар йўналиши

Профессор в.б.,ю.ф.н. Юсувалиева Раҳима (Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети)

2.Фалсафа ва ҳаёт соҳасидаги қарашлар

Доцент Норматова Дилдора Эсоналиевна(Фаргона давлат университети)

3.Тарих саҳифаларидағи изланишлар

Исмаилов Ҳусанбой Маҳаммадқосим ўғли (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси)

4.Социология ва политологиянинг жамиятимизда тутган ўрни

Доцент Уринбоев Хошимжон Бунатович (Наманган мухандислик-қурилиш институти)

5.Давлат бошқаруви

Доцент Шакирова Шохода Юсуповна (Ўзбекистон Республикаси Ёшлар ишлари агентлиги хузуридаги ёшлар муаммоларини ўрганиш ва истиқболли кадрларни тайёрлаш институти)

6.Журналистика

Тошбоева Барнохон Одилжоновна(Андижон давлат университети)

7.Филология фанларини ривожлантириш йўлидаги тадқиқотлар

Самигова Умида Хамидуллаевна (Тошкент вилоят халқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш худудий маркази)

8.Адабиёт

PhD Абдумажидова Дилдора Раҳматуллаевна (Тошкент Молия институти)

9.Иқтисодиётда инновацияларнинг тутган ўрни

Phd Воҳидова Меҳри Ҳасанова (Тошкент давлат шарқшунослик институти)

10.Педагогика ва психология соҳаларидағи инновациялар

Турсунназарова Эльвира Тахировна (Навоий вилоят ҳалқ таълими ходимларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш ҳудудий маркази)

11.Жисмоний тарбия ва спорт

Усмонова Дилфузахон Иброҳимовна (Жисмоний тарбия ва спорт университети)

12.Маданият ва санъат соҳаларини ривожлантириш

Тоштемиров Отабек Абидович (Фарғона политехника институти)

13.Архитектура ва дизайн йўналиши ривожланиши

Бобоҳонов Олтибой Раҳмонович (Сурхандарё вилояти техника филиали)

14.Тасвирий санъат ва дизайн

Доцент Чариеv Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

15.Мусиқа ва ҳаёт

Доцент Чариеv Турсун Хуваевич (Ўзбекистон давлат консерваторияси)

16.Техника ва технология соҳасидаги инновациялар

Доцент Нормирзаев Абдуқаюм Раҳимбердиевич (Наманганд мухандислик-курилиш институти)

17.Физика-математика фанлари ютуқлари

Доцент Соҳадалиев Абдурашид Мамадалиевич (Наманганд мухандислик-технология институти)

18.Биомедицина ва амалиёт соҳасидаги илмий изланишлар

Т.Ф.д., доцент Маматова Нодира Мухтаровна (Тошкент давлат стоматология институти)

19.Фармацевтика

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

20.Ветеринария

Жалилов Фазлиддин Содиқович, фарм.ф.н., доцент, Тошкент фармацевтика институти, Дори воситаларини стандартлаштириш ва сифат менежменти кафедраси мудири

21.Кимё фанлари ютуқлари

Рахмонова Доно Қаҳхоровна (Навоий вилояти табиий фанлар методисти)

22.Биология ва экология соҳасидаги инновациялар

Йўлдошев Лазиз Толивович (Бухоро давлат университети)

23.Агропроцессинг ривожланиш йўналишлари

Доцент Сувонов Боймурод Ўралович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

24.Геология-минерология соҳасидаги инновациялар

Phd доцент Қаҳҳоров Ўқтам Абдурахимович (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш мухандислари институти)

25.География

Йўлдошев Лазиз Толивович (Бухоро давлат университети)

Тўпламга киритилган тезислардаги маълумотларнинг хаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулdir.

© Муаллифлар жамоаси

© Tadqiqot.uz

PageMaker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000

ФАРМАЦЕВТИКА

1. Нарзуллаева Ирода Бахтиёр қизи	
“ВЕНИНОРМ” СУРТМАСИ ЗИЧЛИГИНИ АНИҚЛАШ.....	7
2. O'rakov Shohzod Nurali o'g'li	
YURAK ISHEMIK KASALLIGI(YIK).....	8

ФАРМАЦЕВТИКА

“ВЕНИНОРМ” СУРТМАСИ ЗИЧЛИГИНИ АНИҚЛАШ

Нарзуллаева Ирода Бахтиёр қизи

Тошкент Фармацевтика институти докторанти

Телефон:+998(93)3788856

narzullaeva-iroda@mail.ru

Анотация. Соҳта каштан суюқ экстракти ва гидрофоб хоссали асосидан Венинорм суртмасининг технологияси ишлаб чиқилди ва бир неча кўрсаткичлар бўйича сифати баҳоланди. Суртмадан сувли ажратма олинди ва pH мухити потенциометрия усили бўйича зичлиги ўрганилди. Натижаларга кўра Венинорм суртмасининг pH мухити 5,05 % тенг.

Калит сўзлар. pH мухит, потенциометрия, зичлик, пикнометр, pH-метор, Соҳта каштан, Венинорм.

Венинорм суртмасининг зичлигини аниқлашда ДФ XI кўрсатилган потенциометрик усулидан фойдаланилди. Тажриба давомида pH-метир Five East FE 20 (Mettler Tolepo) Швейцария ускунасидан фойдаланилди.

pH мухитни аниқлаш учун аввало суртмадан сувли ажратма олинди. Бунинг учун 5 г препарат 50 мл тозаланган сув билан аралаштирилиб, сув ҳамомида 5 дақиқа давомида киздирилди. Ҳосил бўлган сувли ажратма совутилди ва фильтирланди.

Тоза қуруқ пикнометр тарозида тортилди (0,0002 г), сўнг кичик варонка ёрдамида белгиланган чизикдан сал юқорироқгача килиб дистилланган сув билан тўлдирилди. Оғзи қопқоқ билан ёпилиб термостатга 20 дақиқага кўйилди. Пикнометрдаги сувнинг микдори пипетка ёки фильтр қофоз ёрдамида белгиланган чизикга тўғирланди. Қопқоғи ёпилиб яна 10 дақиқага термостатга кўйилди. 10 дақиқадан сўнг пикнометр олинда сиртки қисми фильтр қофоз ёрдамида артилиб, аналитик тарозига қўйилди. Тарозида 10 дақиқа тургандан сунг ўлчанди.

Пикнометрдан сув тўкилди, яхшилаб қуритилган асбоб кетма -кетлиқда аввал спирт билан сўнг эфир билан чайилди. Эфир қолдиги пуфлаб хаво юбориш йўли билан тозаланди.

Пикнометр суртмадан олинган сувли ажратма билан тўлдирилди ва дистилланган сув билан амалга оширилган жараёнлар кетма-кетлиқда такрорланди.

Зичлик қуийдаги формула ёрдамида ҳисобланди.

$$p_{20} = \frac{(m_2 - m) * 0,99703 + 0,0012}{m_1 - m}$$

Бунда:

m_2 – сувли ажратма билан тўлдирилган пикнометрнинг массаси г;

m_1 – дистилланган сув билан тўлдирилган пикнометрнинг массаси г;

m – бўш пикнометрнинг массаси г;

0,99703 – 20 С ҳароратдаги сувнинг зичлиги;

0,0012 - 20 С ҳароратдаги ҳавонинг зичлиги;

Олинган натижаларга кўра Венинорм суртмасидан ажратиб олинган сувли ажратманинг зичлиги 5,05 % тенглиги аниқланди.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. СССР Давлат фармакопеяси XI. Вып. 2. С 113.
2. Тиханов А. Технология лекарств. 2002 г.

YURAK ISHEMIK KASALLIGI(YIK)

O'rakov Shohzod Nurali o'g'li

Farg'onha Jamoat Salomatligi Tibbiyot instituti
Davolash ishi yo'naliishi 3-bosqich 34-guruh talabasi

Annotatsiya: ushu maqolada yurak ishemik kasalliklari haqida, ularning etiologiyasi,xavf omillari va patogenezi haqida malumotlar.

Kalit suzlar Yurak ishemik kasalligi, Etiologiya, Patogenezi, Stenokardiya,

Miokard infarkti:

YIK asosiy sababi aksariyat hollarda yurak toj tomirlari aterosklerozi, ba'zan yirik tomirlar spazmi, tromb va embollar hosil bo'lishi va uning natijasida miokardni kislorodga bo'lgan talabini qondira olmaslik hisoblanadi. Toj tomirlar aterosklerozi nafaqat katta yoshdagi hatto 40 yoshgacha bo'lgan erkaklar orasida ham kasallik rivojlanishida yetakchi o'rinn egallaydi uzarlar.

Boshqarib bo 'Imaydigan xavf omillari: bemor yoshi (YIK rivojlanish xavfi 40 yoshdan keyin oshib boradi), jinsi (erkak), yurak qon-tomir kasalliklariga nasliy moyillik (bemoming 55 yoshgacha bo'lgan yaqin qarindoshlarida YIK, GK va ulaming asorati mayjud bo'lsa). Boshqarib bo 'ladigan xavf omillari: bemorda va uning ota-onasida lipid almashinuvining buzilishi mavjudligi - giperxolesterinemiya (250 mg/dl yoki 6,5 mmol/l dan yuqori), gipertriglitseridemiya (200 mg/dl yoki 2,3 mmlo/l va undan ko'p), gipoalfaxolesterinemiya (34 mg/dl yoki 0,9 mmol/l) va ulami birga kelishi, AG mavjudligi (QB> 140/90 mm sim. ust.), chekish (muntazam ravishda kunda bir dona va undan ko'p), semizlik (tana vazni indeksi >25), bemorda va uning ota-onasida uglevod almashinuvining buzilishi borligi (gipergrlikemiya, qandli diabet), gipodinamiya (past jismoniy faollik), psixoemotsional zo'riqish, qandli diabet, ovqatlanish xususiyatlari, kasbi, ijtimoiy ahvoli, atrof-muhit ta'siri, siyidik kislotasi almashinuvining buzilishi (giperurikemiya). Bu omillami erta aniqlash va ulami mumkin qadar bartaraf etish bemorlar hayot sifatini yaxshilaydi va asoratlar hamda to'satdan o'lim xavfini kamaytiradi.

Tenokardiya. U aksariyat hollarda tomirlar o'tkazuvchanligi yomonlashishiga olib keluvchi ateroskleroz rivojlanishi. oqibatida kuzatiladi. Bunda miokardning kislorodga bo'lgan talabi oshgan vaqtida toj tomirlar mos ravishda kengaymaydi va bemorlarda og'riq sindromi yuzaga keladi.hollarda to'sh ortida joylashadi va chap qo'lga, pastki jag'ga, bo'yinga, epigastral sohaga (95-rasm), kamdan-kam hollarda ko'krak qafasining o'ng tomoniga va o'ng qo'lga hamda belga uzatiladi. Ba'zan hansirash, terlash, o'limdan qo'rqlik hissi bilan kechadi;

- Og'riqlar ayrim hollarda yurak cho'qqisida, to'shdan chapda II -V qovurg'alar oralig'ida, chap kurak ostida, hatto chap qo'lda yoki o'mrov suyagi atrofida, pastki jag'ning chap tomonida, joylashishi mumkin (atipik og'riqlar); Og'riqlar xurujsimon, kuchli, kuchsiz intensivlikda yoki ko'krak qafasidagi nohush his ko'rinishida kuzatilib, 1-2 daqiqadan 20 daqiqagacha davom etadi;

- Xuruj vaqtida bemor kamgap, og'riqni joylashish sohasini kafti yoki mushtini to'sh suyagi ustiga qo'ygan holda ko'rsatadi;

- Og'riqlar jismoniy yoki emotsional zo'riqish, jinsiy aloqa vaqtida, sovuqda yoki ovqatlangandan so'ng paydo bo'ladi va tinch holatda yoki nitroglitserinni til ostiga qabul qilgandan so'ng 1-2 daqiqa o'tgach o'tib ketadi;

- Xuruj bo'limganda asbobiy tekshirishlar kam ma'lumot beradi;

- Ayrim hollarda og'riq ikkinchi darajali ahamiyatga ega bo'lib, bemorda havo yetishmaslik, ko'krak qafasining siqilishi, keskin holsizlik, o'limdan qo'rqlik hislari kuzatiladi. Stenokardiyani turg'un va turg'un bo'limgan (nostabil) turlari farqlanadi. Turg'un zo'riqish stenokardiyasida og'riq xurujlari bir xil darajadagi jismoniy zo'riqishda paydo bo'lib, ERG da ST segmenti depressiyasi kuzatiladi. U o'z navbatida bemoming jismoniy zo'riqishga chidamliligiga ko'ra to'rtta funksional sinfga (FS) bo'linadi.Davolash: > og'riq sindromini bartaraf etish uchun uzoq ta'sir qiluvchi nitratlar bilan bir qatorda tomir ichiga izoket yoki perlinganit (qon bosimini nazorat qilgan holda) izotonik eritmada tomchilab yuboriladi; > aspirin 150 mg kuniga 1 marta ovqatdan keyin yoki stazeks (klopidogrel); > og'riq vaqtida nitroglitserin (tabletaksi til ostiga yoki dozalangan aerozol);

III P-adrenoblokatorlar (taxikardiya, AG, qo'zg'aluvchanlik) yoki kalsiy antagonistlari (Prinsmetall stenokardiyasi, AG). Stenokardiya xurujida birinchi yordam sifatida quyida sanab

o‘tilgan dori vositalaridan biri qo’llaniladi.

III • nitroglitserin - 0,5 mg 1 tab. til ostiga yoki nitroglitserin kapsulasi (tarkibida 0,5 mg preparat, kapsula tish bilan yorib til ostiga joylashtiriladi); • izosorbid dinitrat har 5 daqiqada til ostiga 5 mg dan (3 martagacha) 15 daqiqa davomida;

III • nitroglitserin dozalangan aerozol, 1-2 nafas olganda (3 martagacha) 15 daqiqa davomida;

III • nitratlami buyurishga qarshi ko’rsatma bo’lganda - qon bosimi va pulsni nazorat qilgan holda nifedipin, 5 mg til ostiga yoki chaynashga, p-blokatorlar (egilok, metapropolol va boshqalar) qabul qilish tavsiya etiladi.

Foydanilgan adabiyotlar:

1. A. Gadayev, M. Sh. Karimov, X. S. Axmedov © «Muharrir» nashriyoti, Toshkent, 2012
2. S. Yu. Tursunov - Andijon davlat tibbiyat instituti ichki kasalliklar propedevtikasi kafedrasи mudiri, O‘zbekistonda xizmat ko’rsatgan fan arbobi, tibbiyat fanlari doktori, professor.
3. T. S. Soliev - O ‘zbekistonda xizmat ko’rsatgan sog‘liqni saqlash xodimi, tibbiyat fanlari doktori, professor.

ЎЗБЕКИСТОНДА МИЛЛИЙ ТАДҚИҚОТЛАР: ДАВРИЙ АНЖУМАНЛАР: 19-ҚИСМ

Масъул мухаррир: Файзиев Шохруд Фармонович

Мусаҳҳиҳ: Файзиев Фарруҳ Фармонович

Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Эълон қилиш муддати: 31.03.2022

Контакт редакций научных журналов. tadqiqot.uz
ООО Tadqiqot, город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.
Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
Phone: (+998-94) 404-0000